

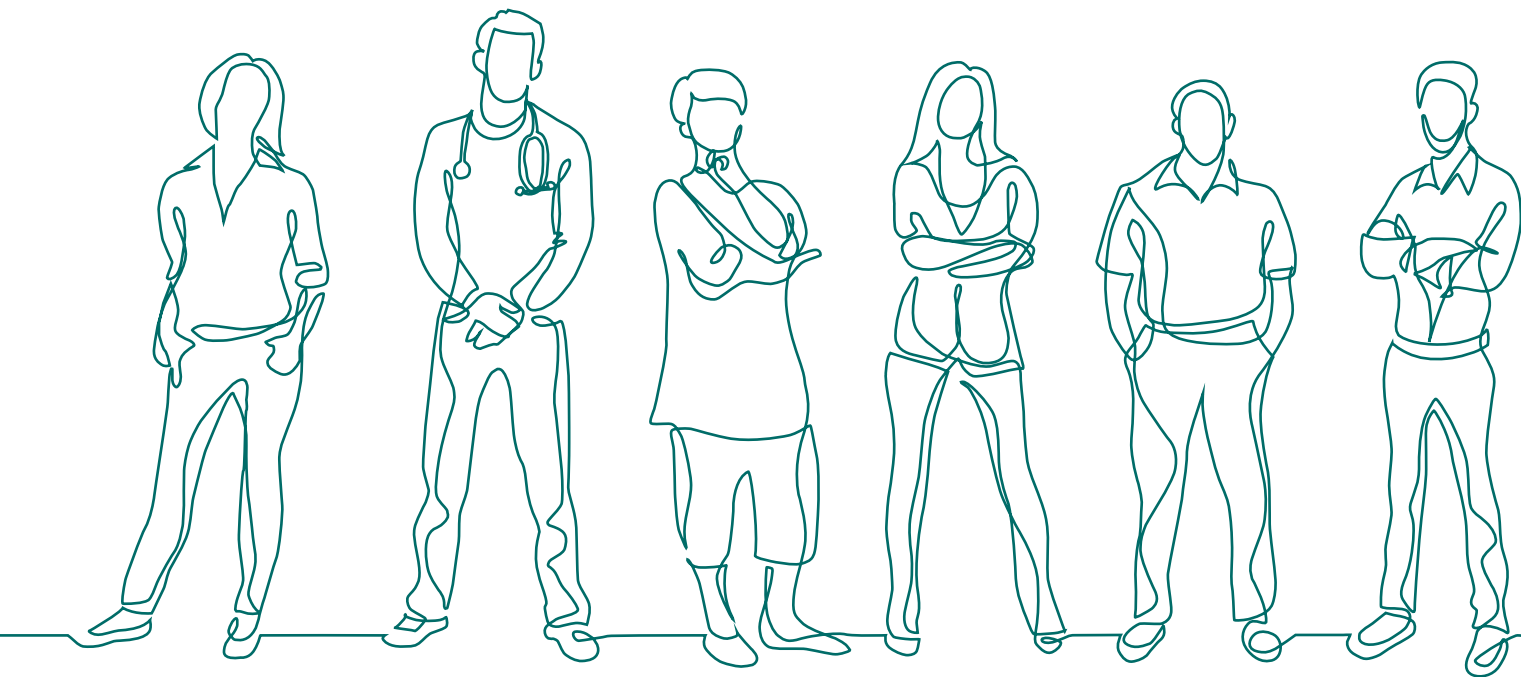
Jaarverslag

Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld

2023

Centrum **Seksueel Geweld**
www.centrumseksueelgeweld.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Woord van de Raad van Toezicht	6
2023 in één oogopslag	7
Over het landelijk netwerk Centrum Seksueel Geweld	8
Landelijk dekkend netwerk van regionale CSG's	9
Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld	10
Hulp aan slachtoffers in het CSG: aantallen, trends en ontwikkelingen	11
Landelijke cijfers	12
Slachtoffers per regio	13
Landelijk telefoonnummer	15
Landelijke chat	15
Landelijke website	17
Landelijke mail	18
Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld: Ons werk	18
Verbeteren van deskundige hulp en multidisciplinaire samenwerking	18
Voorbeelden van adviesvragen aan het CSG	19
Wetenschappelijk onderzoek en kennisontwikkeling	22
Beleidsadvies en samenwerking	23
Publieksvoorlichting	24
Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld: Organisatie	26
Doorontwikkeling naar een duurzame structuur	27
Financiering	28
Bijlage 1: het CSG in de media	29
Bijlage 2: CSG casemanagement in één oogopslag	32

Voorwoord

Nieuwe wind, vele vragen

Er is de afgelopen jaren een nieuwe wind gaan waaien in ons land. Steeds meer slachtoffers van seksueel misbruik en seksueel geweld praten over wat zij als kind, puber of volwassene meemaakten. Een goede ontwikkeling wat mij betreft, want het is belangrijk dat mensen zichzelf niet opsluiten met die nare ervaringen, maar juist in verbinding met belangrijke anderen kunnen helen.

Tegelijkertijd zie ik dat de omstanders zoekende zijn hoe zij goed kunnen reageren op onthullingen, zonder negatieve of beschuldigende opmerkingen te maken. Ook merk ik dat plegers in de commotie worden afgewezen op hun persoon in plaats van hun gedrag. We hebben als samenleving nog een weg te gaan als het gaat om die dynamiek tussen slachtoffers, plegers en omstanders. Daarom doen we hier in het Centrum Seksueel Geweld wetenschappelijk onderzoek naar middels de ‘Three Wise Monkeys Study’.

Waar steeds meer slachtoffers hun verhalen delen, ontstaan ook heel veel vragen. Van slachtoffers zelf, van hun naasten, én van professionals. Over hoe je het beste kunt reageren als iemand vertelt misbruikt te zijn. Over passende hulp. Over verwerking en traumabehandeling. Over aangifte doen en de invloed van seksueel misbruik op de gezondheid. En vele vragen meer.

Het Centrum Seksueel Geweld ontving in 2023 veel van dit type vragen, variërend van onderzoeksvragen van studenten tot vragen van professionals over een cliënt of leerling. Wat betreft die laatste groep zien we de casuïstiek waarover advies wordt gevraagd in complexiteit toenemen, bijvoorbeeld omdat de problematiek op verschillende levensgebieden speelt, of omdat online en offline seksueel misbruik naast elkaar voorkomen. Ook worden we steeds vaker ingeschakeld bij omvangrijke zaken met meerdere plegers en slachtoffers. Professionals die het Centrum Seksueel Geweld benaderen met vragen over hun cliënten zijn onder andere (huis)artsen, politie, gezinshuizen, behandelaars, jeugdbeschermers, wijkteams, vertrouwenspersonen, en medewerkers in de kinderopvang, scholen en universiteiten.

Voorbeelden van vragen die het Centrum Seksueel Geweld in 2023 van deze professionals ontvangen heeft:

- Hoe herkennen we lichamelijke signalen van seksueel misbruik?
- Een van onze studenten heeft een verkrachting meegemaakt in een homo-bar. Kan dit gevolgen hebben voor zijn concentratie en geheugen? Waar kunnen we rekening mee houden?
- Welke traumabehandeling bestaat er voor mensen met een verstandelijke beperking?
- Wat is een gepaste reactie als een pleegkind aangeeft misbruikt te zijn?
- Welk advies kan ik geven over de omgangsregeling met een ouder die is veroordeeld voor het downloaden van kinderporno?
- Is het goed als ouders, van wie het kind op zeer jonge leeftijd is misbruikt, dit aan hun kind vertellen of kunnen ze dit beter niet vertellen?
- Zouden jullie kunnen meedenken welke hulp er nog mogelijk is voor mijn cliënt? Zij wil een euthanasietraject bij de levenseindekliniek starten.
- Wanneer er misbruik heeft plaatsgevonden tussen een broer en zus, is het dan goed of niet als zij samen in het gezin blijven wonen?

Het is fijn om vast te stellen dat steeds meer mensen met hun vragen en zorgen het Centrum Seksueel geweld als expertisecentrum weten te vinden. Ik juich het van harte toe dat professionals ons benaderen om van gedachten te wisselen, zich laten informeren en verdieping zoeken. Want dat is nodig. Seksueel geweld kan de ontwikkeling van een mens namelijk op verschillende manieren ondermijnen - op alle leefgebieden. Hoe meer kennis we in Nederland op dit vlak hebben, hoe beter we slachtoffers kunnen helpen.

Bij deze nodig ik professionals dan ook actief uit om ons op te zoeken, voor zowel de ‘eenvoudige’ vragen als de intensievere vraagstukken. Omdat we bij het Centrum Seksueel Geweld multidisciplinair werken, weten we gezamenlijk altijd wel een antwoord te vinden.

Namens de Raad van Bestuur van de Landelijke Stichting CSG,

Iva Bicanic (directeur-bestuurder)

Woord van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is sinds 2021 het toezichthoudend orgaan van de Landelijke Stichting Centrum Seksueel Geweld (LCSG). De Raad van Toezicht (onbezoldigd) bestaat uit zes leden: Marleen van Amersfoort (voorzitter), Toine Lagro, Janet van Bavel, Thea Freudenberg, Eva Kwakman en Gerard Jansen van Rosendaal. In 2023 is de Raad zeven keer bijeengekomen.

De landelijke Stichting CSG heeft een veelheid van taken en vervult die in een periode waarin seksueel misbruik volop in de publieke belangstelling staat. Dat vraagt veel van de Raad van Bestuur en van de medewerkers van de Stichting. Desondanks is het gelukt om in 2023 ook twee voor het LCSG fundamentele projecten te starten en met succes af te ronden: een visitatietraject en doorontwikkeling van de financiële administratie. Beide projecten zijn cruciaal voor de verdere professionalisering van het LCSG. De Raad van Toezicht heeft hier naast haar reguliere advies- en controletaken intensief over meegedacht, onder meer tijdens een strategiebijeenkomst.

Het eerste project betrof het opzetten van een visitatietraject voor alle decentrale CSG's. Het doel van de visitatie is een foto te maken van de kwaliteit van de centra in brede zin en daarvan te leren: wat gaat goed, wat kan beter als het gaat om de dienstverlening aan slachtoffers van seksueel geweld. Dit traject is in 2023 voor het eerst uitgevoerd en is enorm belangrijk omdat het CSG een multidisciplinaire netwerkorganisatie is. Het multidisciplinaire karakter van het CSG is een enorme kracht, maar kent ook een risico's, zeker als de disciplines afkomstig zijn vanuit verschillende organisaties. En helemaal als de druk op de beschikbare mensen en middelen als maar toeneemt. We zijn als Raad van Toezicht blij met het goede verloop en de uitkomsten van dit belangrijke traject. We willen iedereen bij dezen nogmaals zeer bedanken voor de inzet en medewerking. Vanaf nu zal het LCSG de visitatie periodiek herhalen om de kwaliteit van de dienstverlening in de regio's te borgen.

Het tweede project betrof de professionalisering van de bedrijfsvoering van het LCSG. De afgelopen jaren is het LCSG op vele fronten ondersteund door Fonds Slachtofferhulp. Zo ook met de financiële administratie die het Fonds voor ons verzorgde. In 2023 heeft het LCSG in goed overleg en goede samenwerking met het Fonds de financiële administratie in eigen hand genomen. We zijn Fonds Slachtofferhulp zeer erkentelijk voor de steun die zij ons op dit gebied hebben gegeven vanaf de oprichting van het LCSG.

Namens de Raad van Toezicht van de Landelijke Stichting CSG,

Marleen van Amersfoort (voorzitter)

2023 in één oogopslag

In **2023**...

- Werden door het landelijk netwerk Centrum Seksueel Geweld in totaal **13.848 slachtoffers van seksueel geweld geholpen**
- Voerden we voor het eerst een visitatietraject uit bij alle 16 regionale Centra Seksueel Geweld om de kwaliteit van de zorg en de 24/7 beschikbare netwerksamenwerking te toetsen
- Produceerde de stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld diverse factsheets, vlogs en ander voorlichtingsmateriaal, zoals een serie vlogs met vragen aan de politie, een informatiepagina voor de LHBTIQ+ gemeenschap en nieuwe kindertekeningen om kinderen te laten zien hoe seksueel geweld eruit kan zien
- Gaven we **training en advies** aan (zorg) professionals, partnerorganisaties, en overheden door bijvoorbeeld webinars en werkbezoeken
- Publiceerden we diverse wetenschappelijke artikelen en onderzoeken, bijvoorbeeld over ondersteuning aan ouders na seksueel misbruik van hun kind en over de koppeling tussen de genitale respons en herinneringsbeelden van seksueel misbruik
- Werden we betrokken bij diverse landelijke ontwikkelingen in de aanpak van seksueel geweld, zoals het Nationaal Actieprogramma Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld en de nieuwe Wet Seksuele Misdrijven
- Kreeg het landelijk Centrum Seksueel Geweld via mail **ruim 1000 verzoeken om expertise en advies (17-20 per week)**. om expertise en advies
- Lanceerden we de campagnes **'#durftezien'** en **'0800-0188: dit is wat je belt bij seksueel geweld'**
- Werd de website ruim **363.000 keer bezocht**, een **stijging van 19%** in vergelijking met 2022

Over het landelijk netwerk Centrum Seksueel Geweld

Het landelijk netwerk Centrum Seksueel Geweld (CSG) is er voor iedereen die een negatieve seksuele ervaring heeft meegemaakt - online of offline, kort of lang geleden. Slachtoffers van seksueel geweld kunnen bij het CSG terecht voor forensische, medische en psychologische hulp. Het CSG is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar via het landelijke telefoonnummer 0800-0188. Hier kunnen zowel slachtoffers van seksueel geweld kort geleden (≤ 7 dagen) als van seksueel geweld langer geleden (>7 dagen) zich melden. Bij een

acute melding wordt het slachtoffer door de landelijke meldkamer direct doorverbonden met het dichtstbijzijnde regionale CSG. Bij de meldingen >7 dagen nam de casemanager van een regionaal CSG in de buurt van het slachtoffer de eerstvolgende werkdag contact op. Vanaf 2024 worden slachtoffers van langer geleden tijdens kantooruren direct te woord gestaan. Ook is het mogelijk te chatten via www.chatmetcsg.nl. Het CSG is ook bereikbaar voor naasten, omstanders en professionals met vragen over seksueel geweld.

Afbeelding 1: multidisciplinaire samenwerking onder één (virtueel) dak kenmerkt het CSG

Het landelijk netwerk Centrum Seksueel Geweld bestaat uit een landelijk dekkend netwerk van 16 regionale CSG's en de Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld (LCSG). Binnen het CSG komen vanaf 2012 deskundige hulp voor slachtoffers, naasten en professionals, multidisciplinaire samenwerking, kennisontwikkeling, wetenschappelijk onderzoek, advies en publieksvoorlichting over seksueel geweld samen.

Het landelijk dekkend netwerk van regionale Centra Seksueel Geweld

Landelijk dekkend netwerk van regionale CSG's

Het CSG telt zestien locaties verspreid over het land. Elk regionaal CSG heeft een eigen samenwerking met lokale partners (bijvoorbeeld politie, ziekenhuis, GGD, ggz, Veilig Thuis, Slachtofferhulp Nederland e.a.) om geïntegreerde, multidisciplinaire hulp te kunnen bieden aan slachtoffers van (online) seksueel geweld. Binnen de samenwerking zijn afspraken gemaakt over uitwisseling van informatie tussen politie en (medische) hulpverleners. De regionale coördinatoren van de 16 Centra Seksueel Geweld zijn autonoom verantwoordelijk voor de aansturing van de multidisciplinaire samenwerking en de uitvoering van de landelijke kwaliteitscriteria binnen het gemeentelijk zorg- en ondersteuningsaanbod (zie ook Bijlage 2: CSG-casemanagement in één oogopslag voor een visuele weergave van hoe deze samenwerking eruit ziet).

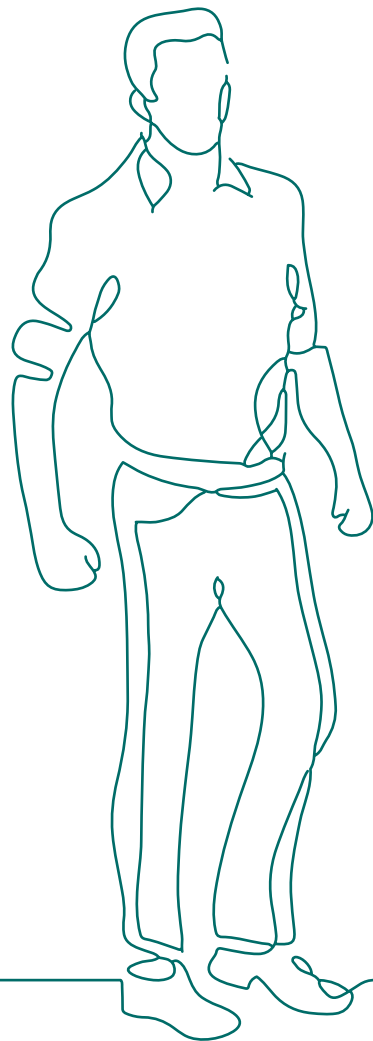
In dit verslag beschrijven we hoeveel mensen er in totaal in contact kwamen met de 16 CSG's. De regionale CSG's maken een eigen jaarverslag waarin zij de details vanuit hun regio beschrijven.

Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld

De Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld (LCSG) is in 2020 opgericht en verzorgt de landelijke toegang tot hulp via het 24/7 bereikbare telefoonnummer 0800-0188, de landelijke chat en de website, stelt landelijke kwaliteitscriteria vast en ondersteunt en behartigt de belangen van het netwerk van de regionale centra.

Het CSG bouwt al ruim 10 jaar expertise en ervaring op rondom seksueel geweld en seksueel misbruik. In het LCSG bundelen we deze kennis en ervaring rondom effectieve en multidisciplinaire hulp aan slachtoffers en bieden we scholing, beleidsadvies en publieksvoorlichting. Op die manier ontwikkelt het CSG door tot hét landelijk expertisecentrum voor individuele slachtoffers, beroepsgroepen en professionals, uitvoeringsorganisaties, en beleid en politiek. Wetenschappelijk onderzoek vormt daarbij ons fundament en inmiddels

zijn de werkwijze en resultaten van het CSG vastgelegd in tal van wetenschappelijke publicaties. Door onze kennis en ervaring en de groeiende aandacht voor het thema seksueel geweld wordt het LCSG steeds meer gevraagd om advies door onder andere professionals die in hun werk te maken krijgen met slachtoffers van seksueel geweld, en door overheden, organisaties en media. Deze activiteiten worden verder beschreven in dit jaarverslag.

Hulp aan slachtoffers in het CSG: aantallen, trends en ontwikkelingen

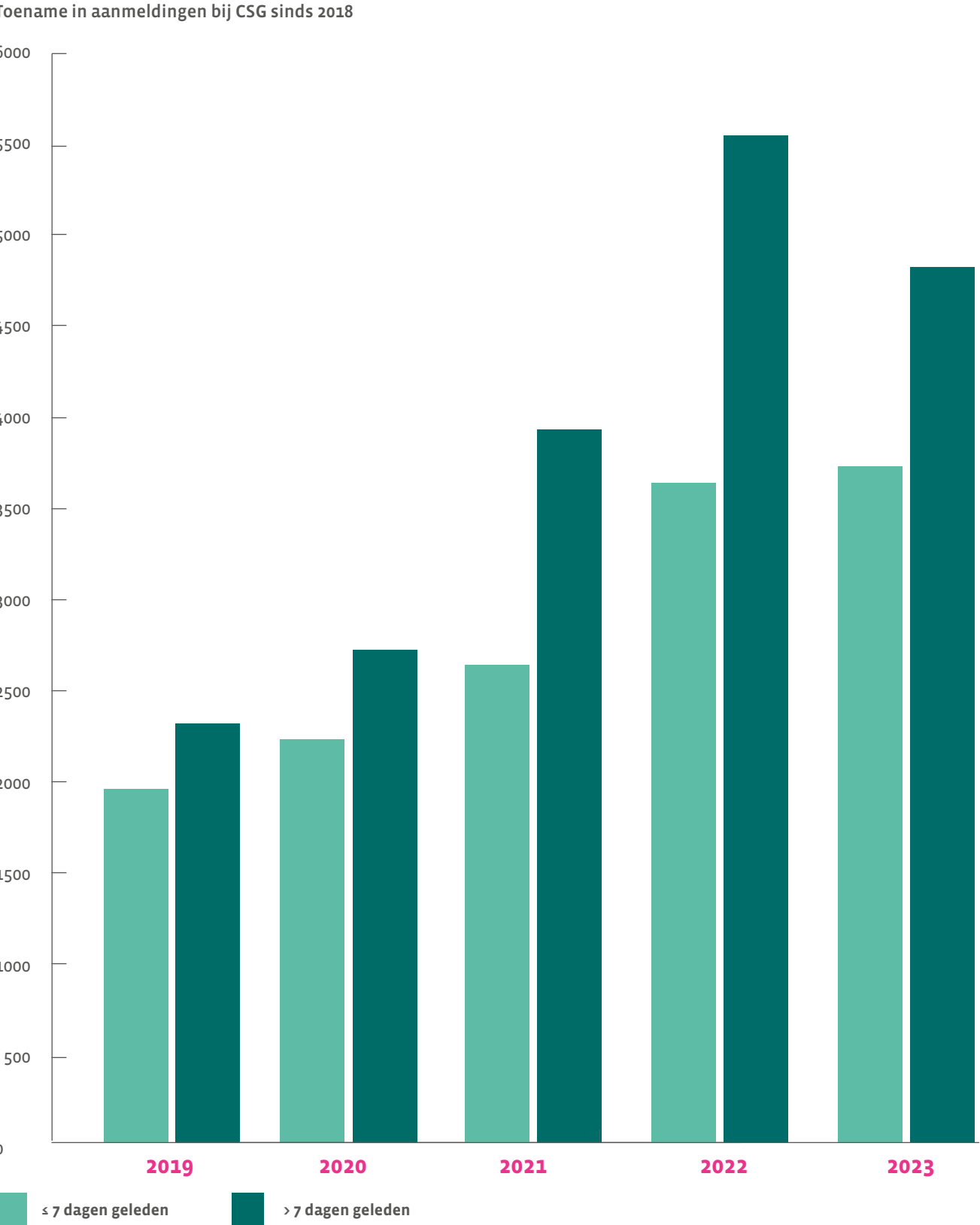
Na de grote aandacht voor het onderwerp seksueel geweld in 2022, bleef interesse voor het onderwerp in 2023 onverminderd hoog. De presentatie van het Nationaal Actieprogramma Aanpak grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld en het aannemen van de nieuwe Wet Seksuele Misdrijven in de Tweede Kamer tonen aan dat seksueel geweld hoog op de maatschappelijke en politieke agenda staat. Het CSG voorziet in een belangrijke hulpbehoefte en wordt steeds beter gevonden door slachtoffers, professionals en anderen.

Landelijke cijfers

In 2023 heeft het CSG direct of indirect hulp of advies geboden aan 13.848 slachtoffers via telefoon, chat of face-to-face. Dat is een afname van 9% vergeleken met 2022, toen het CSG 15.241 slachtoffers hielp, maar een stijging van 40% ten opzichte van 2021, toen het om 9874 mensen ging. Het jaar 2022 lijkt daarmee een piekjaar te zijn, wat is te verklaren door de grote aandacht voor het onderwerp seksueel geweld in begin 2022 met de uitzending van BOOS over de misstanden bij The Voice of Holland. Na die uitzending zochten veel mensen contact met het CSG. In de maanden april tot en met december 2023 is er een lichte toename in het aantal mensen dat telefonisch of via de chat contact opnam met het CSG vergeleken met 2022. Het lijkt er daarom op dat er sprake is van stabilisatie en een meer gestage groei na een

fase van grote aandacht voor het onderwerp. Van de slachtoffers ontvingen er 2304 zorg en/of onderzoek bij één van de zestien regionale CSG's in de acute fase (≤ 7 dagen), ten opzichte van 2442 in 2022. Voor 1270 slachtoffers werd het CSG telefonisch geconsulteerd in de acute fase (≤ 7 dagen), maar kwam het uiteindelijk niet tot een face to face contact in het CSG. Dit is een toename van 9% ten opzichte van 2022 (1162). Daarnaast werd het CSG in 2023 telefonisch benaderd voor hulp en advies betreffende 4873 mensen die langer dan 7 dagen geleden zijn misbruikt. In 2022 was dat aantal 5564. Ten slotte ontvingen 5401 slachtoffers in 2023 via de chatfunctie hulp of advies van het CSG. In 2022 waren dit er 6073.

Figuur 1. Ontwikkeling van het aantal meldingen van seksueel geweld kort (≤ 7 dagen) en langer (> 7 dagen geleden) geleden van 2019 t/m 2023

Slachtoffers per regio

In onderstaande tabellen worden deze cijfers nader uitgesplitst en toegelicht. Eerst volgt het aantal slachtoffers per regio, vervolgens een tabel met kenmerken van de acute slachtoffers. Daarna presenteren we de cijfers van het landelijke telefoonnummer, de chat en de website. In onderstaande tabel zijn deze aantallen per regio uitgesplitst.

Tabel 1. Jaarcijfers 2023, weergegeven per CSG-regio

CSG-regio	≤ 7 dagen geleden ³	> 7 dagen geleden ⁴	Consult ≤ 7 dagen geleden ⁵
Amsterdam-Amstelland	323	685	153
Brabant-Oost	286	288	146
Drenthe	47	93	14
Flevoland & Gooi en Vechtstreek	84	223	39
Friesland	130	108	25
Gelderland-Zuid en - Midden	177	347	88
Groningen	103	200	38
Limburg	97	91	55
Noord-Holland	106	332	131
Rotterdam	228	708	156
Twente-Achterhoek	88	300	54
Utrecht	188	528	77
West-Midden Brabant	98	124	59
Zeeland	35	84	4
Zuid-Holland	216	483	174
Zwolle	98	279	57
Totaal	2304	4873	1270

¹ Onder '≤ 7 dagen geleden' wordt verstaan dat het slachtoffer zich fysiek heeft gemeld bij een CSG voor zorg en/of onderzoek binnen een week na het meemaken van seksueel geweld.
²Onder '> 7 dagen geleden' wordt verstaan dat het CSG direct (door een slachtoffer) of indirect (via een professional, familie of andere betrokkene) wordt benaderd met een (hulp)vraag van/voor iemand die langer dan 7 dagen geleden is misbruikt. Dit contact kan telefonisch zijn of face-to-face.
³ Onder 'Consult ≤ 7 dagen geleden' wordt verstaan dat het CSG wordt geconsulteerd i.v.m. zorg en/of onderzoek voor een slachtoffer binnen een week na het meemaken van seksueel geweld, maar tot fysiek contact komt het uiteindelijk niet om verschillende redenen.

Naast de aantallen slachtoffers per regio, worden van de doelgroep ≤ 7 dagen geleden ook enkele achtergrondkenmerken en de geboden zorg bij het CSG bijgehouden. Deze worden in onderstaande tabel gepresenteerd.

Tabel 2. Achtergrond van, en geboden zorg in 2023 aan, slachtoffers van seksueel misbruik ≤7 dagen

	Aantal (N)	Meisjes/ Vrouwen	<18 jaar	Eerder seksueel misbruik ⁶	Acute medische zorg	Forensisch Medisch onderzoek	Aangifte gedaan ⁷	Case- management
Amsterdam- Amstelland	323	87%	23%	19%	84%	27%	28%	100%
Brabant-Oost	286	83%	30%	19%	68%	31%	Geen gegevens	64%
Drenthe	47	90%	35%	35%	69%	37%	27%	92%
Flevoland & Gooi en Vechtstreek	84	82%	35%	13%	50%	27%	30%	95%
Friesland	130	95%	45%	40%	54%	32%	36%	94%
Gelderland Zuid en Midden	177	80%	17%	18%	80%	31%	Geen gegevens	87%
Groningen	103	95%	24%	39%	74%	30%	21%	71%
Limburg	97	88%	33%	16%	60%	29%	22%	71%
Noord- Holland	106	93%	32%	11%	58%	62%	14%	91%
Rotterdam	228	92%	21%	30%	86%	49%	31%	94%
Twente - Achterhoek	88	88%	45%	24%	61%	36%	35%	100%
Utrecht	188	85%	31%	36%	72%	27%	23%	70%
West-Midden Brabant	98	95%	22%	30%	48%	43%	39%	98%
Zeeland	35	77%	57%	17%	40%	37%	29%	94%
Zuid-Holland	216	87%	22%	26%	Geen gegevens	36%	16%	100%
Zwolle	98	89%	33%	39%	63%	65%	34%	100%

⁴ Niet iedereen is hierover bevraagd.
⁵ Er wordt altijd casemanagement aangeboden, maar soms is er al bestaande hulpverlening die dit oppakt of wil het slachtoffer geen gesprekken maar bijvoorbeeld alleen medische zorg.

Landelijk telefoonnummer

Het landelijke telefoonnummer 0800-0188 is gratis en 24/7 bereikbaar. In 2023 zijn 10.683 mensen te woord gestaan (dit kunnen slachtoffers zijn, maar ook hun naasten of professionals) en volgens de vastgestelde protocollen in contact gebracht met een regionaal CSG.

Jaar	Aantal telefoontjes
2021	8190
2022	11.251
2023	10.683

Landelijke chat

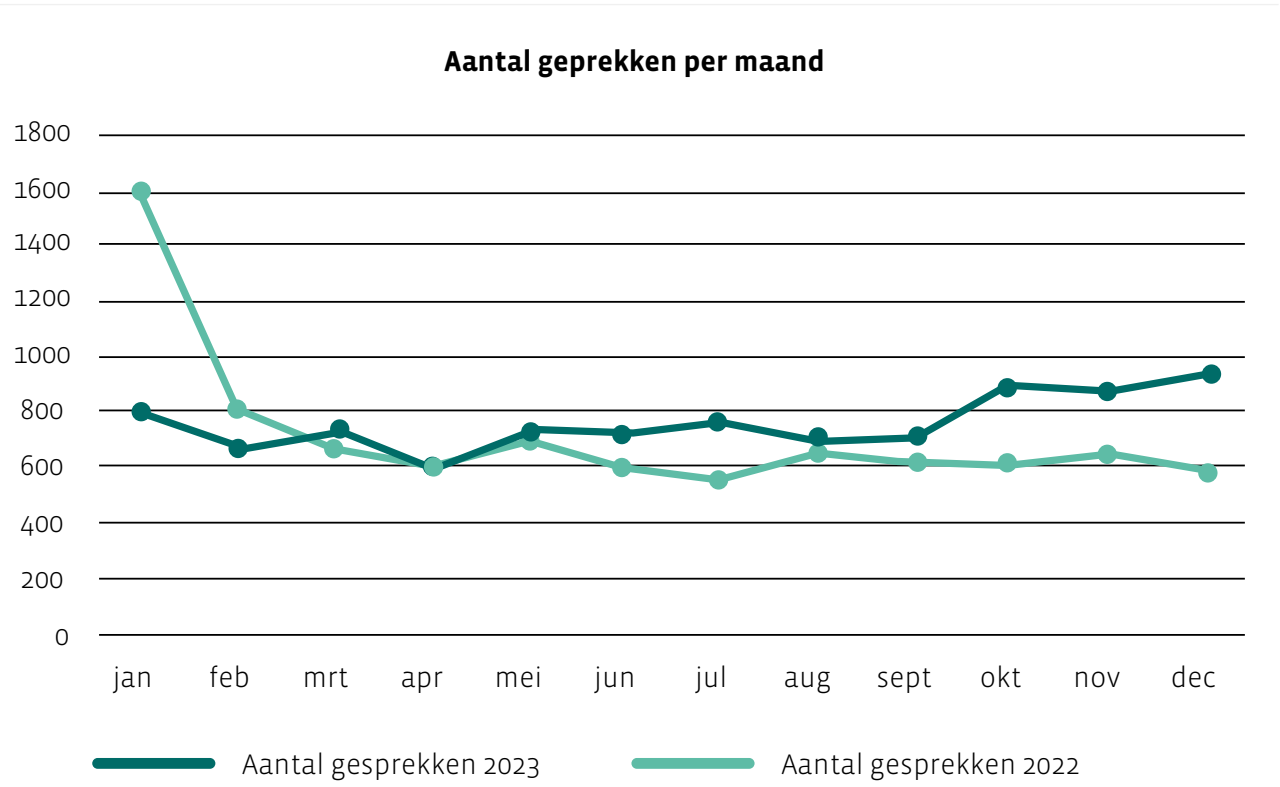
Slachtoffers van (online) seksueel geweld kunnen (anoniem) hun verhaal delen via de chat van het CSG. Een professionele hulpverlener ‘luistert’, geeft informatie en biedt concrete hulp. Deze hulp varieert van modules met psycho-educatie tot e-health. De chat is open van maandag t/m vrijdag van 16.00 tot 6.00 uur en op zaterdag, zondag en feestdagen van 20.00 tot 6.00 uur.

In 2023 zochten 5401 mensen contact met het CSG via de chat. In totaal voerden we 9166 chatgesprekken met hen.⁹ Dit is een toename in het aantal chatgesprekken van 8% ten opzichte van 2022 (N = 8484). In figuur 1 is het aantal gesprekken per maand te zien in 2022 en 2023. Van de 5401 chatters in 2023 is van 1479 bekend dat zij contact zochten in de acute fase (≤ 7 dagen geleden). Bij 1004 chatters was het seksueel geweld meer dan een jaar geleden. De meeste chatters waren adolescenten (zie figuur 2).

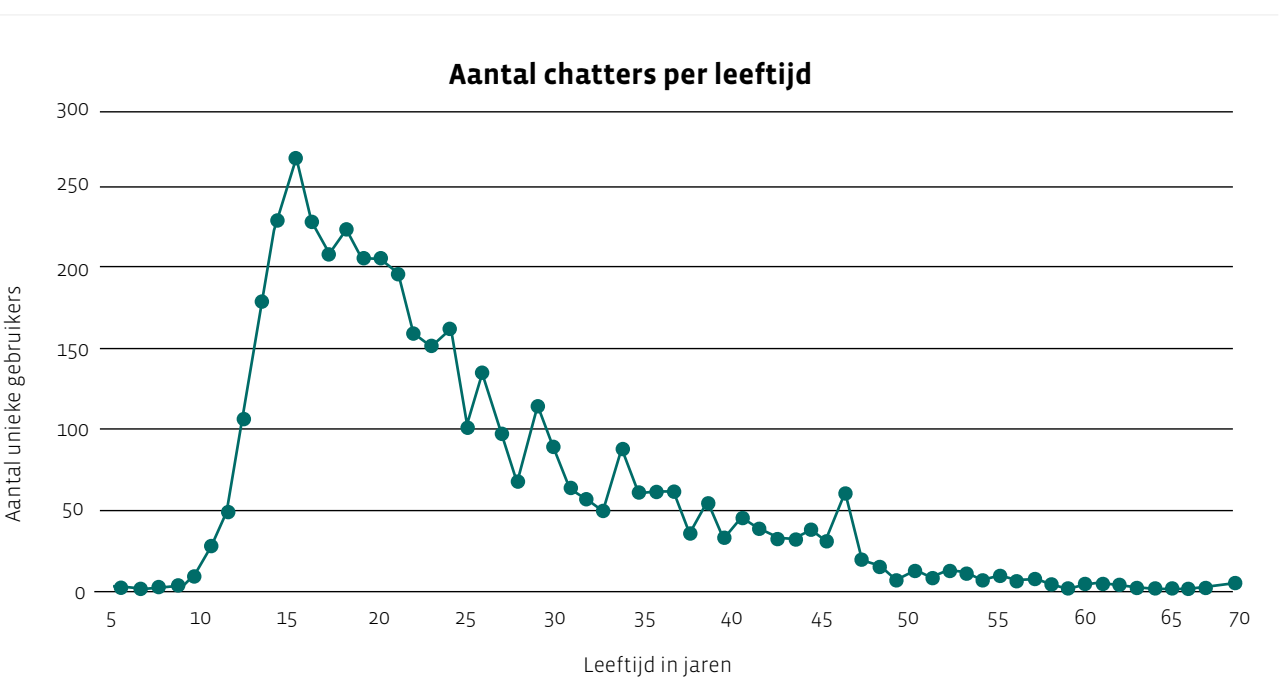
Jaar	Chatgesprekken	Aantal chatters
2021	5237	3500
2022	8484	6073
2023	9166	5401

Figuur 2. aantal chat gesprekken per maand in 2022 en 2023

Figuur 3. Aantal chatters per leeftijd (in jaren) (n = 5401)

Landelijke website

Op de website www.centrumseksueelgeweld.nl is informatie te vinden voor slachtoffers, naasten en professionals in de vorm van onder andere psycho-educatie, vlogs en factsheets. In totaal is de CSG-website **363.251** keer bezocht in 2023. Dit is gedaan door **294.018** unieke gebruikers. Het ‘aantal gebruikers’ is het aantal personen dat minimaal eenmaal de website bezoekt. Vergeleken met 2022 is het websitebezoek met **19%** gestegen.

Jaar	Aantal gebruikers (persoonsniveau)	Sessies (bezoeken website)
2021	119.338	156.088
2022	236.433	305.673
2023	294.018	363.251

De website is een belangrijk middel om expertise en informatie over seksueel geweld te delen met slachtoffers, omstanders en professionals. Daarom voorzien we de website continu van nieuwe content. Op pagina 24 vind je een selectie van content die in 2023 aan de website is toegevoegd

Landelijke mail

Het landelijk Centrum Seksueel Geweld wordt ten slotte ook benaderd met individuele verzoeken om expertise en advies, via het contactformulier op de website. Dit jaar is voor het eerst bijgehouden om hoe veel verzoeken het ging, namelijk 1000. Het type vragen dat binnenkomt is zeer divers, en varieert van studenten met een onderzoeksvraag tot aan professionals die vragen hebben met betrekking tot een cliënt of leerling. In Box 1 op pagina 19 worden een aantal voorbeelden weergegeven.

Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld: Ons werk

In het LCSG bundelen we onze expertise en ervaring rondom hulp aan slachtoffers van seksueel geweld. Hierbij vormt wetenschappelijk onderzoek ons fundament. Het LCSG richt zich op het verbeteren van de kwaliteit van deskundige hulp aan slachtoffers en het versterken van de multidisciplinaire aanpak, bijvoorbeeld door scholing aan professionals en visitaties van de regionale centra. We ontwikkelen onze expertise verder door wetenschappelijk onderzoek en gebruiken deze kennis in beleidsadvies en samenwerkingsverbanden. Daarnaast bieden we

publieksvoorlichting en -educatie door campagnes, voorlichtingsmaterialen, de website en media-optredens en geven we zo duiding aan een thema dat veel emotie en maatschappelijke onrust teweegbrengt. In dit hoofdstuk beschrijven we wat we op deze vlakken in 2023 hebben gedaan.

Verbeteren van deskundige hulp en multidisciplinaire samenwerking

Visitatietraject
In 2023 hebben we een landelijk visitatietraject doorlopen. Het past in het

professionaliseringsproces van het landelijke netwerk CSG om de geleverde kwaliteit van de zorg en de 24/7 beschikbare netwerksamenwerking, op basis van kwaliteitscriteria, te toetsen. Dit was bovendien een aanbeveling in het onderzoek dat in opdracht van de ministeries VWS en J&V in 2021 is gedaan naar de governance binnen het CSG. Door de Raad van Bestuur is daarom in het najaar van 2022 een visitatietraject gestart. Voor de beoordeling van de kwaliteit van de multidisciplinaire samenwerking is gebruikgemaakt van zowel interne als externe visitatie. Elke CSG-locatie is in het voorjaar van 2023 bezocht door een visitatiecommissie. Tijdens deze externe visitatie is zowel met het multidisciplinaire team als met de onafhankelijke disciplines uit het centrum (forensisch, medisch en psychologisch) gesproken en zijn de landelijke kwaliteitscriteria getoetst. Iedere CSG-locatie gaat op basis van een verslag over de eigen regio in 2024 aan de slag met een verbeterplan. Het visitatietraject heeft, naast regionale aanbevelingen, ook bevindingen opgeleverd die de 16 regionale CSG's overstijgen en om een landelijke aanpak vragen. Deze bevindingen zijn te lezen in het Landelijk verslag visitatietraject Centrum Seksueel Geweld. Het is de bedoeling dit visitatietraject periodiek te herhalen, om op die manier een doorlopende leer- en ontwikkelcyclus te stimuleren.

Interne scholing voor CSG-professionals

Met regelmatige scholing willen we een kwalitatief hoogstaande uitvoering van de taken van de CSG-professionals borgen. Het CSG heeft ongeveer 160 casemanagers, verspreid over zestien CSG's. De interne scholing bestond in 2023 uit de volgende activiteiten:

- **Maandelijks scholing.** In 2023 hebben alle CSG-casemanagers maandelijks scholing ontvangen op basis van behoeften die door het LCSG zijn geïnventariseerd. Onderwerpen waren onder

andere slaap bij minderjarige slachtoffers van misbruik, secundaire traumatisering van professionals en de online watchful waiting interventie. Ook is er ruimte voor casemanagers om geanonimiseerde casuïstiek in te brengen tijdens online supervisiemomenten.

- **Scholingsdag casemanagers.** Op 12 mei 2023 vond de landelijke scholingsdag plaats voor casemanagers.

CSG-congres. Het jaarlijkse CSG-congres werd gehouden op 24 november 2023. Dit congres is bedoeld voor alle disciplines werkzaam in het CSG, dus bijvoorbeeld ook voor zedenrechercheurs en verpleegkundigen. Het online congres telde ruim 150 deelnemers. Het programma bestond uit verschillende sprekers, die onder andere presenteerden over de nieuwe Wet Seksuele Misdrijven, de rol van ouders bij de verwerking van seksueel misbruik van hun kind, jonge daders van (online) seksueel kindermisbruik, chemsex, en nazorg door het CSG vanuit de polikliniek Infectiologie.

Externe scholing en advies voor professionals

We krijgen steeds meer vragen van (zorg) professionals die in hun werk te maken krijgen met slachtoffers van seksueel geweld en zien dat de casuïstiek waar advies over wordt gevraagd complexer wordt. Deze vragen komen bijvoorbeeld van artsen, politie, behandelaars, jeugdbeschermers, medewerkers in de kinderopvang, scholen en universiteiten. In box 1 laten we een aantal geanonimiseerde voorbeelden zien van adviesvragen die wij in 2023 ontvingen.

Box 1. Voorbeelden van adviesvragen aan het CSG

'Is het goed als ouders, van wie het kind op zeer jonge leeftijd is misbruikt, dit aan hun kind vertellen of kunnen ze dit beter niet vertellen?'

'Helpt aangifte doen bij de verwerking van seksueel geweld?'

'Het misbruik is nog gaande en de traumabehandeling van mijn cliënt loopt vast. Wat kan ik doen?'

'Wanneer er misbruik heeft plaatsgevonden tussen een broer en zus, is het dan goed of niet goed om deze samen in het gezin te laten wonen?'

'Hoe herkennen we signalen van seksueel geweld en wat is een gepaste reactie als iemand aangeeft misbruikt te zijn?'

“

'Zouden jullie kunnen meedenken welke hulp er nog mogelijk is voor mijn cliënt? Wij willen een euthanasietraject bij de levenseindekliniek starten.'

”

'Wat kunnen we ouders bieden waarvan er misbruik heeft plaatsgevonden tussen de kinderen?'

'Wat moeten we eerst doen: aangifte of de traumabehandeling starten?'

'Hoe leg ik aan mijn cliënten uit waarom de rechtszaak tegen de verdachte zo lang duurt? Dit heeft een negatieve impact op mijn cliënt.'

'Hoe kunnen we het gesprek aangaan met ouders van kinderen op onze opvang, als we misbruik vermoeden?'

'Hoe kun je achterhalen of misbruik echt is gebeurd?'

“

'Kunnen we al starten met de traumabehandeling als het jonge slachtoffer zich nog in een periode bevindt met veel verandering?'

”

'Ik hoor van mijn cliënt dat de pleger na zijn straf inmiddels les geeft / een gezin heeft. Moet ik dit ergens melden?'

'Waar zou ik een traumabehandeling kunnen vinden voor iemand met een verstandelijke beperking?'

'Als je in het buitenland slachtoffer bent geworden van seksueel geweld, waar heb je dan in Nederland recht op?'

'Waar moeten we in onze EMDR-behandeling rekening mee houden, als de cliënt nog geen aangifte durft te doen maar dit mogelijk in de toekomst wel wil?'

'Een leerling van onze school is misbruikt. Hoe moeten we hier als school mee omgaan?'

'Ik worstel met de geheimhoudingsplicht: wat doe ik als misbruik is onthuld en nog steeds gaande is?'

'Hoe kan ik mijn cliënt helpen met de last die zij ervaart van de genitale respons?'

'Hoe kunnen we omgaan met grensoverschrijdend gedrag tussen bewoners van onze instelling?'

”

'Wat is de verjaringstermijn van seksueel geweld?'

“

'Wat zeggen we tegen kinderen als hun ouder terugkeert na een veroordeling voor het bezitten van kindermisbruikmateriaal? Is er nu een vergroot risico op misbruik?'

”

'Hoe kun je omgaan met dissociatie tijdens traumabehandeling?'

'Een docent heeft seksueel getint contact gehad met een leerling en is ontslagen. Er wordt geen aangifte gedaan. Kan deze docent weer een VOG krijgen voor een volgende baan in het onderwijs?'

'Hoe ga ik om met vermijdende cliënten die geen therapie willen?'

'Kan moeheid te maken hebben met onverwerkt trauma?'

'Waar kan ik gespecialiseerde hulp vinden voor bekkenbodemp Problemen?'

'Hoe kan het dat slachtoffers plegers worden?'

'Hoe kunnen we omgaan met misbruik in de gevangenis?'

'Wat doen we met vermoedens van seksueel misbruik bij kinderen tijdens een echtscheiding? Is er een vaste werkwijze?'

We gaven training en advies aan verschillende (partner)organisaties die zich met het thema seksueel geweld bezig houden. Dit deden we bijvoorbeeld door training met gemeenten, ambassadeurs van het studenteninitiatief Gelijkspel, en medewerkers van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. We hielpen mee aan de ontwikkeling van trainingsprogramma's, -materiaal en -protocollen voor onder andere de NS Meldkamer en het Rode Kruis en we ontwikkelden een e-module voor professionals voor onze website. Ook herhaalden we onze huisartsen-campagne via LinkedIn omdat (huis) artsen niet altijd weten wat te doen als een patiënt aangeeft slachtoffer van seksueel geweld te zijn. Hierbij verwezen we naar de campagnepagina.

Wetenschappelijk onderzoek en kennisontwikkeling

Binnen het LCSG doen we regelmatig wetenschappelijk onderzoek om de hulp aan slachtoffers te verbeteren. In 2023 zijn verschillende onderzoeken gedaan en gepubliceerd. Hieronder geven we toelichting op drie van deze onderzoeken:

- Ondersteuning van ouders in het verwerkingsproces na seksueel misbruik van hun kind. Samen met de Academische Werkplaats Kindermishandeling (Kenter Jeugdhulp en Vrije Universiteit van Amsterdam), UMC Amsterdam, GGD Amsterdam en Vrije Universiteit van Amsterdam onderzochten hoe professional professionals het beste ouders kunnen ondersteunen in de studie 'Wat vertellen we de ouders?!'
- Koppeling tussen de genitale respons en herinneringsbeelden aan seksueel misbruik. Om het taboe op dit onderwerp te doorbreken deden we een narratief onderzoek naar de genitale respons die slachtoffers van seksueel misbruik ervaren als zij eraan terugdenken of erover

vertellen in therapie. Het onderzoek 'Ik schaam me kapot' is gepubliceerd in EMDR magazine

- Verminderen van risico op PTSS bij slachtoffers van seksueel geweld. Het promotieonderzoek van Milou Covers aan de Universiteit Utrecht bij het CSG vond onder andere dat vroegtijdige interventies, zoals EMDR-therapie, aanzienlijk kunnen helpen bij het verminderen van PTSS-symptomen na seksueel geweld

Volledige lijst wetenschappelijke publicaties:

- Baert, S., Fomenko, O., Machiels, A., Bicanic, I., Belle van, S., Gemmel, P., Gilles, C., Roelens, K. & Keygnaert, I. (2023). Mental health state of sexual assault victims and predictors for their use of psychological services at Belgian Sexual Assault Care Centres. *European Journal of Psychotraumatology*, 14(2):2263312. doi: 10.1080/20008066.2023.2263312.
- Bicanic, I. (2023). Onze afweer tegen seksueel misbruik (2023). In: Römken, R., Meulenbelt, A., ten Zweege, T. (red): Voorbij de verbijstering. Over gender en geweld. Mazirel Pers
- Bicanic, I., Maats-Klein, L. & van der Bruggen, M. (2023). Ons plaatje van seksueel misbruik. *EMDR Magazine*, 11(32), 100-102.
- Bicanic, I. & Terra, A. (2023). Ik schaam me kapot. *EMDR Magazine*, 11(32), 26-38.
- Russel, I., Brilleslijper-Kater, S., & Bicanic, I. (2023). Seksueel misbruik bij kinderen. In: Groeneweg, M., Nieuwhof-Leppink, A. & van der Deure, H. (Red): Incontinentie bij kinderen. Een handboek voor de praktijk. Uitgeverij Prelum
- Lagro-Janssen T (2023) : Seksueel misbruik bij kinderen en volwassenen. Hoofdstuk 30 In: Lagro-Janssen T, Visser L en Bos A. Sekse- en gendersensitieve geneeskunde. Uitgeverij Prelum.

Beleidsadvies en samenwerking

Het LCSG wordt daarnaast in toenemende mate benaderd met verzoeken om (beleids)advies en overige samenwerkingen. Bijvoorbeeld:

- **Wet Seksuele Misdrijven.** In mei leverden we een bijdrage aan het Rondetafelgesprek van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over de nieuwe Wet Seksuele Misdrijven. In voorbereiding op de verwachte inwerkingtreding in 2024 zijn we in 2023 betrokken geweest bij diverse sessies georganiseerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid en andere stakeholders.
- **Het Nationaal Actieprogramma Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld.** Op 13 januari presenteerde het kabinet het Nationaal Actieprogramma. We namen voor de ontwikkeling van het programma deel aan diverse stakeholdersessies. In een reactie op de presentatie van het programma lieten we weten verheugd te zijn met deze ontwikkeling.
- **Impactanalyse regeringscommissaris.** In opdracht van vier departementen voert de regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld een impactanalyse uit om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. We leverden voor deze analyse data en achtergrondinformatie aan over de meldingen en hulpvragen die het CSG ontving.
- **Consultatie m.b.t. nieuwe EU Directive on Violence against women and domestic violence.** We zijn door de ministeries Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport geconsulteerd in het kader van een nieuwe Europese richtlijn die in ontwikkeling is.
- **Werkbezoeken.** In mei, september en november bracht regeringscommissaris Mariëtte Hamer met haar team werkbezoeken aan de CSG's Limburg, Groningen en Utrecht. Medewerkers van de ministeries Justitie en Veiligheid, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Vereniging van Nederlandse

Gemeenten brachten eind juni een bezoek aan CSG Brabant-Oost. Angela Constance, Kabinetssecretaris van Justitie en Binnenlandse Zaken uit Schotland, bracht met haar delegatie in het najaar een digitaal bezoek aan ons om inzicht te krijgen over hoe in Nederland slachtoffers van seksueel geweld worden ondersteund.

- **Forensisch-medisch onderzoek bij minderjarige slachtoffers.** Om het forensisch-medisch onderzoek bij minderjarige slachtoffers van zedendelicten goed te blijven uitvoeren, startten we in 2022 een werkgroep om (extern) advies te geven. Deze werd in 2023 afgerond en in augustus werd bekend dat de uitvoering van deze onderzoeken in ieder geval tot en met 2027 duurzaam geborgd is.

Samenwerkingen

Waar we kunnen, trekken we op met andere partners en organisaties die zich inzetten voor goede hulpverlening en multidisciplinaire samenwerking. Samen pleiten we voor versterking van beleid en uitvoering en zoeken we oplossingen voor de uitdagingen waar we tegenaan lopen. Een aantal van deze samenwerkingsverbanden zijn:

- **Een gezamenlijke entree.** Onder leiding van de ministeries van Veiligheid en Justitie en Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Vereniging Nederlandse Gemeenten werken we mee aan een gezamenlijk proces voor een goed georganiseerd hulpverleningslandschap voor slachtoffers van (seksueel-, huiselijk-, kinder-) geweld, mishandeling en misbruik. We geloven dat het instellen van één landelijke entree voor slachtoffers van kindermisbruik en seksueel geweld een belangrijke stap is in het verbeteren van de huidige zorg zoals omschreven in onze visie op 'één landelijk entree' als [doorontwikkeling](#) van het CSG.
- **Versterken ketenaanpak zeden.** Om de ketenaanpak van zedenzaken te versterken is vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid in 2022 een actieplan gelanceerd. We zijn samen met

de Politie, het Openbaar Ministerie, Perspectief Herstelbemiddeling, Slachtofferhulp Nederland, het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de Reclassering, en het Mediation Bureau betrokken bij het project rondom betekenisvolle interventies om de kwaliteit en effectiviteit van de afdoening van zedenzaken te verhogen.

- **Consortium online seksueel misbruik.** In dit consortium werken we samen met Helpwanted.nl, Fier en het Fonds Slachtofferhulp om slachtoffers van online seksueel geweld sneller en beter te kunnen helpen. In 2023 testten we een online Watchful Waiting tool in 4 pilotregio's. Ook werden alle CSG-casemanagers getraind op het thema en troffen we voorbereidingen om het back office van de verschillende organisaties aan elkaar te koppelen.
- **Samenwerking met slachtofferadvocaten.** De meeste CSG's werken vanaf hun oprichting samen met vaste slachtofferadvocaten in de eigen regio. In 2023 zorgden we ervoor dat deze samenwerking in elke regio geborgd was.

Publieksvoorlichting en -educatie

Op verschillende manieren brengen we vanuit het LCSG het thema seksueel geweld onder de aandacht. Dat doen we richting slachtoffers, zodat zij goede en betrouwbare informatie over seksueel geweld kunnen vinden en weten dat ze bij het CSG terecht kunnen na misbruik. Dat doen we richting omstanders en het brede publiek, zodat zij beter op de hoogte zijn van een onderwerp dat voor velen nog onbekend en aangrijpend is. Hieronder worden een aantal van deze activiteiten uitgelicht.

- **Publiekscampagne landelijk telefoonnummer.** '0800-0188: dit is wat je belt bij seksueel geweld'. Dit was de slogan van onze publiekscampagne die we op verschillende momenten in het jaar en voor verschillende doelgroepen lieten zien via radio (spot), NPO plus en social media. Stickers met daarop ons 0800-nummer veelvuldig

opgevraagd door o.a. onderwijsinstellingen en hulpverleningsorganisaties. Financiering voor deze campagne kwam via Stichting Achmea Slachtoffer en Samenleving (SASS).

- **Sofasessies met slachtoffers seksueel misbruik.** In 2023 startten we een nieuwe video-serie waarin slachtoffers van seksueel misbruik worden geïnterviewd door Iva Bicanic, directeur van het Centrum Seksueel Geweld. De sofasessies zijn te bekijken via ons YouTube-kanaal.
- **Publiekscampagne #durftezien.** Samen met Stichting Wij zijn M, en de schrijvers van het kinderboek 'Sam en het niet leuke geheim' lanceerden we de campagne #durftezien. Twintig bekende Nederlanders participeerden in de speciale campagnevideo. Met deze campagne vroegen we het grote publiek om seksueel misbruik bij kinderen te durven zien. We verwezen hierbij naar de speciale #durftezien campagnepagina.
- **Diverse hulpmiddelen voor slachtoffers.** Vertellen over seksueel misbruik kan erg lastig zijn. We maakten daarom een leaflet met tips over hoe je dat kunt doen. Omdat medische behandelingen lastig kunnen zijn voor slachtoffers van seksueel geweld, net als praten hierover, maakten we een voorbeeldbrief die slachtoffers aan hun arts kunnen geven. Leaflet en brief zijn te downloaden via onze website.
- **Samenwerking met Tinder.** Tinder benaderde ons voor een campagne via hun platform. Iedereen die op Tinder zit, kreeg meer dan een half jaar lang meerdere malen informatie van het CSG te zien.
- **Whats-appvideo's.** In samenwerking met Fier maakten we een serie korte video's gericht op jongeren. Hierin zijn whats-app gesprekjes te zien van jongeren met een vriend of vriendin. Doel is om jongeren te wijzen op seksueel geweld en te laten weten waar ze terecht kunnen voor hulp. De video's zijn via social media gepost.

Website

De website is een belangrijk middel om expertise en informatie over seksueel geweld te delen met slachtoffers, omstanders en professionals. Daarom voorzien we de website continu van nieuwe content. In 2023 voegden we onder andere de volgende items op onze website toe:

- **Nieuwe vlogserie.** Het CSG had al een aantal series vlogs over seksueel misbruik. In 2023 is daar een nieuwe serie aan toegevoegd: Vragen aan de politie over (online) seksueel misbruik. Deze vlogs zijn ook te zien op ons YouTube-kanaal.
- **Ervaringsverhalen.** Op onze website hebben we een verhalenplatform met ervaringsverhalen van slachtoffers van seksueel geweld. Dit platform wordt continu aangevuld met nieuwe verhalen.
- **Diverse themapagina's,** zoals catfishing en seksueel misbruik en een webpagina speciaal voor de LHBTIQ+-gemeenschap. Op de kinderpagina voegden we nieuwe kindertekeningen toe, om kinderen te laten zien hoe seksueel geweld er in de praktijk uit kan zien. Ook lanceerden we een donatiepagina, waarop meer te lezen is over financiële donaties aan het CSG, en mogelijkheid om te doneren.
- **Engelse vertalingen.** We vertaalden in 2023 de belangrijkste pagina's van onze website in het Engels. Ook vertaalden we enkele folders en leaflets in het Engels.
- **E-modules.** We voegden in 2023 twee e-modules aan onze website toe. Een e-module voor slachtoffers van seksueel geweld en een e-module voor professionals. In deze modules vertellen we meer over seksueel geweld, de gevolgen daarvan en hulp na seksueel geweld.

Media

Naast het voorzien in expertise door middel van campagnes, toolkits, factsheets en andere voorlichting, doet het LCSG ook aan publieksvoorlichting via de media. De voorzitter van de Raad van Bestuur is woordvoerder in de media waar het de landelijke berichtgeving over seksueel geweld of het (L)CSG betreft. Ook de coördinatoren van de zestien CSG's treden soms op in de media. Hieronder volgt een selectie van deze optredens. In de bijlage (Bijlage 1) vindt u een uitgebreider overzicht van de media-items waar het CSG in 2023 aan meewerkte.

- RTL Nieuws maakte een [item](#) over het feit dat slachtoffers van seksuele uitbuiting steeds jonger worden. Iva Bicanic werd hiervoor geïnterviewd.
- [Kun je het aan je kind merken als hij of zij seksueel misbruik meemaakt?](#) Deze vraag werd in dit artikel van Nu.nl beantwoord. Iva Bicanic werd hiervoor geïnterviewd.
- ['Seksueel misbruik van en tussen mannen blijft moeilijk bespreekbaar'](#) Het NRC interviewde Iva Bicanic voor dit artikel.
- GGZ Totaal publiceerde een [uitgebreid interview](#) met Iva Bicanic over het CSG, seksueel geweld en de dynamiek tussen pleger en slachtoffer.
- Iva Bicanic vertelde in de talkshow van Humberto Tan over het onderzoek rondom [genitale respons](#), tijdens en na seksueel misbruik. Rondom ditzelfde onderzoek verscheen in het EMDR-magazine een [artikel](#) van de hand van Iva in samenwerking met Arno Terra.
- In het kader van onze campagne #durftezien over seksueel misbruik bij kinderen, zat onze berstuurder Iva Bicanic, samen met ervaringsdeskundige Mandy Sleijpen en zedenrechercheur Pieter Melsen aan tafel in [talkshow Renze](#). Eerder die week werden zij geïnterviewd door [Volkskrant](#).

Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld: Organisatie

De Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld (LCSG) is in 2020 opgericht en verzorgt de landelijke toegang tot hulp via het 24/7 bereikbare telefoonnummer 0800-0188, de landelijke chat en de website, stelt landelijke kwaliteitscriteria vast en ondersteunt en behartigt de belangen van het netwerk van de regionale centra. Daarnaast bundelen we in het LCSG onze kennis en ervaring rondom hulp aan slachtoffers van seksueel geweld en vervullen we daarmee een rol als landelijk expertisecentrum, waarin zorg, deskundigheidsbevordering, onderzoek, beleidsadvies en publieksvoorlichting samen komen.

De stichting zoekt daarbij continu afstemming en samenwerking met diverse partijen. Dit is nodig omdat het LCSG verankerd is in het veld met partners op landelijk niveau, zoals de VNG, ministeries, Fonds Slachtofferhulp, Slachtofferhulp Nederland, de Nationale Politie, Veilig Thuis en andere partners in het werkveld.

Formatie

Het LCSG heeft een tweehoofdige Raad van Bestuur, een Raad van Toezicht en een Raad van Advies.

De Raad van Bestuur bestaat uit twee leden (totaal 1,1 fte). De Raad van Bestuur wordt ondersteund door een secretarieel medewerker (0,56 fte) en een medewerker voor de contacten met de landelijke telefonische meldkamer (0,11 fte). Daarnaast koos het CSG in 2023, net als in 2022, ervoor om de communicatie en PR-werkzaamheden uit te besteden aan twee freelance communicatieadviseurs die op uurbasis werkzaamheden uitvoeren. Als laatste is een

beleidsadviseur werkzaam voor de stichting (0,67 fte) dankzij tijdelijke financiering in 2023 van Fonds Slachtofferhulp.

Tabel 3. Formatie landelijk bureau Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld

Functie	Fte
<i>Raad van Bestuur</i>	
Directeur-bestuurder	0,5
Bestuurder	0,5
<i>Staf</i>	
Beleidsadviseur	0,67
Secretaresse	0,56
Contactpersoon landelijke meldkamer	0,11
Communicatieadviseur	freelance
Totaal	2,34

De Raad van Toezicht bestond eind 2023 uit zes leden. Per 13 september 2023 is Gerard Jansen van Rosendaal togetreden tot de Raad van Toezicht. In totaal kwam de Raad van Toezicht zeven keer bijeen voor structureel overleg in 2023. De Raad van Toezicht is daarnaast op diverse momenten ad hoc of voor specifieke onderwerpen bijeengekomen voor overleg met de Raad van Bestuur. Ook is er één strategiebijeenkomst gehouden.

De Raad van Advies bestaat uit de zestien coördinatoren van de regionale CSG's. Deze Raad van Advies is in 2023 6 keer bijeengekomen, en heeft daarnaast 2 gezamenlijke heidagen gehad. De Raad van Advies adviseert de Raad van Bestuur gevraagd en ongevraagd.

Doorontwikkeling naar een duurzame structuur

In 2023 werkten we aan verdere professionalisering van het (L)CSG, zowel op landelijk als op regionaal niveau. Deze ontwikkelingen richtten zich voornamelijk op het borgen van de kwaliteit van de multidisciplinaire aanpak en het verkrijgen van een solide, duurzame structuur en financiële basis om zorgvuldige specialistische hulp te blijven bieden aan het toenemende aantal slachtoffers. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

Slachtoffers van seksueel geweld langer dan 7 dagen geleden

In 2022 constateerden we met de Raad van Advies de noodzaak om het zorgaanbod voor slachtoffers langer dan 7 dagen geleden te verbeteren, onder andere op het gebied van bereikbaarheid, tijdsinvestering en kwaliteit van de zorg van de CSG's. In 2023 realiseerden we dat ieder CSG (per 15 januari 2024) binnen kantoor tijden telefonisch, in plaats van per mail, bereikbaar is voor slachtoffers van misbruik langer dan 7 dagen geleden. Met een werkgroep van CSG-coördinatoren is er daarnaast gewerkt aan een strategie voor opvang buiten kantoor tijden. Er wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de verschillende scenario's om het CSG ook buiten kantoor tijden telefonisch bereikbaar te maken voor slachtoffers langer dan 7 dagen geleden. Ook ontwikkelen we een nieuwe interventiemethode op dit thema voor casemanagers, die in 2024 wordt verwacht.

Structurele financiering

De landelijke functies van de Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld worden regionaal gefinancierd door de 35 centrumgemeenten vrouwenopvang. Deze constructie en de jaarlijkse toename in meldingen van slachtoffers leidden in 2023 tot het verzoek aan de regering om de landelijke stichting te versterken via de [Motie van](#)

[der Laan / van der Werf](#). In antwoord op deze motie is een bedrag van €1,1 miljoen toegezegd door het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en gemeenten voor 2024 tot en met 2026. Dit [extra budget](#) stelt ons in staat om specialistische hulp te blijven bieden aan slachtoffers, en met deze financiële steun kunnen we de hulpverlening verbeteren en aanpassen aan de actuele trends en ontwikkelingen onder slachtoffers. Parallel aan deze versterking wordt gekeken naar een duurzame structuur en financiering van het LCSG na 2026.

LCSG en landelijke stakeholders

Het LCSG komt vier keer per jaar samen met de belangrijkste landelijke stakeholders, te weten de VNG, het ministerie van Justitie & Veiligheid, en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Tijdens deze landelijke tafel worden ontwikkelingen besproken die om aandacht vragen op landelijk niveau. In 2023 werd tijdens deze gesprekken ook samen gekeken naar een solide, duurzame structuur en financiële basis voor het LCSG en de regionale CSG's.

LCSG en landelijke en regionale netwerken

Op verschillende manieren versterkt het LCSG de verbinding met het landelijke netwerk en regionale netwerken van onze samenwerkingspartners. In 2023 organiseerden we bijvoorbeeld twee webinars voor gemeenten en hielden we een webinar voor bestuurders van de diverse convenantpartners in het land waarin we spraken over de uitkomsten van de diverse convenantpartners, zoals Veilig Thuis-organisaties en de GGD'en, de visitatie en de nieuwe wetgeving over seksuele misdrijven.

Strategisch meerjarenplan 2023-2025

Het strategisch meerjarenplan 2023-2025 werd samen met de Raad van Toezicht sinds juli 2023 per kwartaal gemonitord. Dit meerjarenplan is te vinden op de CSG-website.

Financiering

Het LCSG ontving voor het jaar 2023 subsidie voor de financiering van de landelijke functies van het CSG. Deze landelijke functies omvatten onder andere de ondersteuning van de zestien regionale centra door het landelijk bureau, de toegang tot hulp (landelijk telefoonnummer, landelijke chat, website), expertise, kennis en scholing, communicatie en PR.

De 35 centrumgemeenten namen de bekostiging van de landelijke functies op zich. De uitkering verloopt via één gemeente; de gemeente Utrecht heeft deze kassiersfunctie op zich genomen. Alle 35 centrumgemeenten dragen via het verdeelmodel naar rato bij.

Conform de subsidie-eisen van de gemeente Utrecht rapporteert het LCSG zowel inhoudelijk als financieel over het jaar 2023. In 2023 is het LCSG tot en met september ondersteund door het Fonds Slachtofferhulp (FSH) bij de financiële verantwoording. Daarna is de financiële administratie en verantwoording ondergebracht bij Orchestra. Onze jaarrekening 2023 wordt gecontroleerd door een accountant. De resultaten hiervan zullen medio juli/augustus op onze website te vinden zijn.

De regionale CSG's worden gefinancierd door hun centrumgemeenten en maken een eigen jaarverslag.

PR en communicatie

We weten dat slachtoffers van seksueel geweld vaak niet naar buiten durven treden over hun ervaringen, onder andere vanwege gevoelens van schaamte of schuld. Het is daarom belangrijk dat slachtoffers hierover goede en betrouwbare informatie kunnen vinden, dat zij weten waar ze terecht kunnen na seksueel misbruik, en

dat zij worden ondersteund bij het nemen van deze stap. Daarvoor is het belangrijk de naamsbekendheid van het CSG te vergroten. De PR- en communicatiestrategie van het LCSG is voornamelijk daarop gericht. Twee keer per jaar organiseert het LCSG in samenwerking met het communicatiebureau Itch een landelijk communicatie-overleg met de zestien regio's. Hierin geven we een terugkoppeling van de PR en media-uitingen, en bespreken we de jaarplannen. Tegelijkertijd wisselen de regionale communicatiemedewerkers van de zestien CSG's informatie uit over de PR-acties in hun regio en inventariseren we welke samenwerkingen mogelijk zijn.

Klachtenregeling

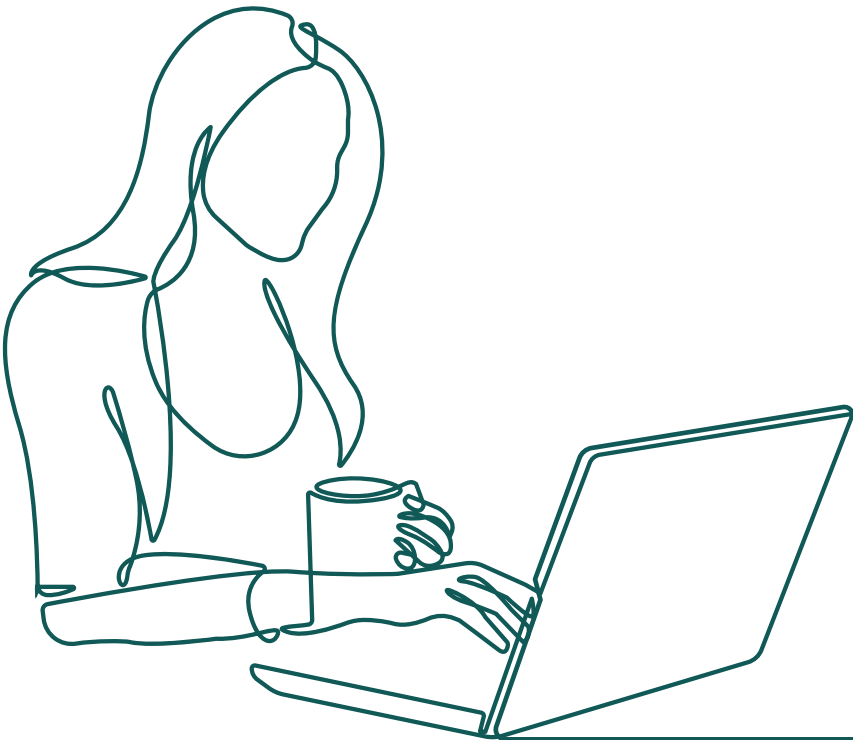
Een slachtoffer, naaste of professional kan een klacht indienen rechtstreeks bij de organisatie waarop de klacht betrekking heeft. Iedere organisatie draagt zorg voor klachtbehandeling volgens de eigen klachtenprocedure en -regeling. Klachten kunnen ook worden verstuurd via het contactformulier op de CSG-website. In 2023 ontvingen we 3 klachten over de landelijke meldkamer en 6 klachten over de CSG-chat. Deze klachten zijn in 2023 afgerond. Klachten over samenwerkingspartners zijn doorgestuurd naar de betreffende organisatie.

Bijlage 1: het CSG in de media

Intermediar	Iva Bicanic achtergrond verlaagt drempel cliënten Intermediair
Zorg en Welzijn	https://www.zorgwelzijn.nl/duidelijke-werkwijze-na-ontstaan-van-vermoeden-seksueel-misbruik-ontbreekt/
Volkskrant	https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/stealthing-het-stiekem-afdoen-van-een-condoom-wordt-opgenomen-in-nieuwe-zedenwet~be1f954c/
AD	https://www.ad.nl/binnenland/topadvocaten-maken-gehakt-van-om-in-bizarre-condoom-zaak-verdachten-zijn-proefkonijnen~a60822db/
Libelle	Dilara (43) maakte stealthing mee: “Mijn date deed stiekem het condoom af” (libelle.nl)
NSCR Boek What Works	Hoofdstuk 4 Centrum Seksueel Geweld, boek NSCR What works
NRC	‘Na The Voice is de aandacht voor seksuele intimidatie gebleven’ - NRC
RTL Nieuws	Slachtoffers van seksuele uitbuiting steeds jonger: uitschieters van 9 jaar RTL Nieuws
Het krantje online	https://www.hetkrantje-online.nl/nieuws/actueel/143551/-raadslid-van-nu-suzanne-kok-pvda-ambitieuus-en-enthousiast
Nu.nl	Waarom omstanders moeite hebben met hun rol bij seksueel misbruik Binnenland NU.nl
D66	D66 – Stel eerste hulp bij seksueel geweld veilig
De Telegraaf	Aflevering Klokhuis over aanraking oogst wereldwijd bewondering TV Telegraaf.nl https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=EKILWbYrNbY
Youtube	Nieuwe ruimte Centrum Seksueel Geweld UMC Utrecht - YouTube
NVVS Nieuwsbrief	Dr. Iva Bicanic ontvangt Van Emde Boas - Van Ussel (VEB-VU)-prijs 2023 (nvvs.info)
RTL Nieuws	Deze zedenrechercheurs schreven een kinderboek over geheimen die niet leuk zijn RTL Nieuws
Telegraaf	Alsdegrenzenwazigworden (volkskrant.nl)
Volkskrant	ARTIKEL over alcohol en seksueel geweld
Nu.nl	Kun je het aan je kind merken als hij of zij seksueel misbruik meemaakt? Algemeen NU.nl
Trouw	Centrum Seksueel Geweld hielp vorig jaar meer dan 15.000 mensen (trouw.nl)
Nu.nl	Verdubbeling aantal meldingen seksueel geweld na onthullingen The Voice Binnenland NU.nl
RTL-4	https://www.rtlxl.nl/programma/beau/oad73efc-5eb7-4825-ac20-focdea7a7ce2
Flair	Forse stijging meldingen seksueel geweld: zóveel mensen hielp het Centrum Seksueel Geweld (flair.nl)

NRC	Aantal slachtoffers dat melding maakt van seksueel geweld met ruim 50 procent toegenomen - NRC
Margriet	Het aantal meldingen van seksueel geweld is fors gestegen in 2022 (margriet.nl)
FSH	Interview met Iva Bicanic, oprichter van het CSG. (fondsslachtofferhulp.nl)
Medisch contact	Grote stijging meldingen slachtoffers seksueel geweld medischcontact
Financieel.com	Het centrum voor seksueel geweld kwam vorig jaar tussenbeide om meer dan 15.000 mensen te helpen Financieel.com
NRC	https://www.nrc.nl/nieuws/2023/05/01/misbruik-van-mannen-blijft-moeilijk-bespreekbaar-a4163479
Atria	uit komen van een boek van Atria met daarin een column van Iva over afweer
Tijdschrift Conflicthantering	TC 2023 nr 2 - interview Dagmar Punter en Sanne Schreurs met Iva Bicanic
Vorbij de verbijstering	Column ‘Onze afweer tegen seksueel misbruik’ Uit: voorbij de Verbijstering
Sociale Vraagstukken	Angst voor vernieuwde Transgenderwet is ongegrond – Sociale Vraagstukken
You Tube	Iva Bicanic en Mandy Sleijpen in gesprek over seksueel misbruik - YouTube
GGZ totaal	'Seksueel misbruik is niet zwart-wit. Een pleger kan ook lief geweest zijn voor die persoon' - GGZ Totaal
NRC	Tinder wil zich inzetten tegen seksueel geweld - NRC
Nu.nl	https://www.nu.nl/tech/6268942/tinder-start-campagne-om-nare-seksuele-ervaringen-bij-gebruikers-te-voorkomen.html
Instagram	NOS Stories op Instagram: "Heb je zelf een vervelende seksuele ervaring en wil je hierover met iemand praten? Je kunt contact opnemen met het Centrum Seksueel Geweld..."
Reclassering podcast	Reclasseringspodcast over kindermisbruik van Reclasseringsacademie (soundcloud.com)
Vogue.nl	https://www.vogue.nl/cultuur/voices/ongewenst-seksueel-gedrag-intimidatie-werkvloer-tips/
Brainwash zomerradio	https://open.spotify.com/episode/ojPvZyfgu3lbMqoA1vjqSM
EMDR Magazine	https://centrumseksueelgeweld.nl/wp-content/uploads/2023/09/lk-schaam-me-kapot_artikel-genitale-respons.pdf
TivoliVredenburg, science cafe	https://www.sg.uu.nl/video/2023/09/science-cafe-trauma
Regioplan	Regioplan rapport onderzoek implementatie GREVIO-aanbevelingen
Magazine Blauw (politie-blz 68).	https://fts.politie.nl/blauw/2023-3/index.html#p=1
Zorg en Welzijn	https://www.zorgwelzijn.nl/25-invloedrijke-denkers-en-doeners-in-het-sociaal-dom-ein/?tid=TIDP2382169X24D4D91AEB4E2AA39E77E8F5826CA8Yl4&reauth=1

RTL-4	https://www.uitzendinggemist.net/aflevering/631461/Humberto.html
Bestuurlijk Ketenberaad	Conceptadviesrapportage_Actielijn1_BetekenisvolleInterventies actieplan ketenaanpak zedenzaken
VIDM	Stel je vraag aan Vrouw in de Media Awards winnaars (vidm.nl)
Campagnefilmpje "Durf te zien".	https://www.youtube.com/watch?v=lc1ZFgvriPk
Volkskrant	https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/veel-kindermisbruikers-zijn-bekenden-mijn-moeder-wist-meteen-wie-de-pleger-was-mijn-opa~b79e6647/
Kleine komedie	Live-registratie aftrap campagne #durftezien - tegen seksueel misbruik van kinderen - YouTube
NOS	https://nos.nl/l/2501419
Nationaal Rapporteur	https://www.nationaalrapporteur.nl/publicaties/rapporten/2023/12/13/seksueel-geweld-tegen-kinderen-vindt-in-meer-dan-de-helft-van-de-gevallen-plaats-achter-de-voordeur
Renze / RTL	https://www.gemistvoornmt.nl/aflevering/2082912-renze-afl-3

Bijlage 2: CSG casemanagement in één oogopslag

